

TEZĂ CU SUBIECT UNIC LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ – SEMESTRUL AL II-LEA

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Andrei Manolescu: *E justificată impresia că discursul public s-a degradat sau e doar tendința noastră de a idealiza ce se întâmplă în trecut?*

Theodor Paleologu: Categorie, impresia e corectă. Lumea în general se gândește la politicieni, dar problema e în toate domeniile, fie că vorbim de avocatură ori de predicția preoților, e o degradare generală și asta se poate vedea și la conferințe, la colocvii. Majoritatea covârșitoare a vorbitorilor sunt plicticoși, nu reușesc să se facă ascultați. Din acest motiv, în unele situații se aruncă, de fapt, bani pe fereastră. Unii organizează conferințe pentru a promova propriul business și nu reușesc, pentru că nu pot livra un discurs interesant, captivant sau măcar agreabil. Pe mine mă interesează foarte mult și domeniul predicției, dar, în ani de zile, din multele predici pe care le-am auzit, cred că le pot număra pe cele bune pe degetele de la o mână.

A. M. *Care ar fi explicația acestei degradări?*

T. P. Nu se mai învață retorică. Putem să-i luăm pe rând: avocații nu învață retorică la facultate (eu am predat la un moment dat un curs opțional pentru anul patru, dar atunci e mult prea târziu, cursul ar trebui început din anul doi, făcut pe parcursul mai multor ani și nu opțional, pentru că este fundamental pentru această meserie); preoții nu învață retorică (au un curs de omiletică, dar care nu e deloc suficient, pentru că nu învață deloc fundamentele retoricii); profesorii nu învață să vorbească și câți nu citesc un curs plicticos și nu reușesc să se facă ascultați de studenții sau de elevii lor... Sunt țări în lume în care se face mai multă retorică. De ce vorbește Obama bine și Iohannis prost? Pentru că Obama a mers la o școală unde se învață retorică. Iohannis n-a învățat retorică și nici nu vrea să învețe acum, pentru că i se pare că le știe pe toate. Dau exemplul ăsta pentru că îl avem la îndemână, dar este valabil pentru foarte mulți alți vorbitori. Sigur, sunt și excepții. Dar știți, în țara orbilor, chiorul e rege. Dacă cineva vorbește ceva mai bine decât ceilalți, se impune. Nu se poate spune că retorica n-ar fi utilă, numai și dacă luăm cazul lui Crin Antonescu. El nu are niciun fel de altă calitate decât aceea că vorbește mai bine decât alții. Asta l-a dus departe, poate mult prea departe având în vedere restul bilanțului său.

A. M. *Ar trebui învățată retorica încă din școli?*

T. P. Categorie! Și așa se și făcea. Învățământul cu asta a început. Sofiștii din secolul al V-lea î.Hr. predau retorică. Asta se învața în primul rând în „școlile” din Antichitate. Pun cuvântul între ghilimele pentru că uneori învățământul acesta nu era deloc formalizat. Erau învățători ambulanți care își găseau ucenicii în diferitele cetăți în care se instalau pentru o vreme. E cazul lui Protagoras, al lui Gorgias și al altor mari profesori de retorică de atunci. Cazul lui Isocrate e interesant pentru că el creează o școală de retorică în Atena, ca o instituție permanentă.

(Retorica trebuie învățată în școli – interviu cu Th. Paleologu, în Dilema Veche, nr. 738, 12-18 aprilie 2018)

A. Scrie pe foaia de teză, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Explică sensul afirmației: *Din acest motiv, în unele situații se aruncă, de fapt, bani pe fereastră.*

6 puncte

2. Menționează trei categorii profesionale în pregătirea cărora Theodor Paleologu consideră că este necesar studiul retoricii.

6 puncte

3. Precizează cum se învață retorica în Antichitate.

6 puncte

4. Explică în ce constă avantajul pe care îl are unul dintre politicienii români despre care se vorbește în articol, acela de a vorbi mai bine decât alții.

6 puncte

5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, părerea lui Theodor Paleologu despre consecința faptului că majoritatea vorbitorilor nu au pregătirea necesară în arta discursului. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă este necesar sau nu să se studieze în școală retorica. Te vei referi atât la interviul citat, din revista *Dilema Veche*, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), asezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, textul de mai jos, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice:

*Ploua infernal,
și noi ne iubeam prin mansarde.
Prin cerul ferestrei, oval,
norii curgeau în luna lui Marte.*

*Pereții odăii erau
neliniștiți, sub desene în cretă.
Sufletele noastre dansau
nevăzute-ntr-o lume concretă.*

*O să te plouă pe aripi, spuneai,
plouă cu globuri pe glob și prin vreme.*

*Nu-i nimic, îți spuneam, Lorelei,
mie-mi plouă zborul, cu pene.*

*Și mă-nălțam. Și nu mai stiam unde-mi
lăsasem în lume odaia.
Tu mă strigai din urmă: răspunde-mi, răspunde-mi,
cine-s mai frumoși: oamenii?... ploaia?...*

*Ploua infernal, ploaie de tot nebunească,
și noi ne iubeam prin mansarde.
N-aș mai fi vrut să se sfârșească
niciodată-acea lună-a lui Marte.*

(Nichita Stănescu – *Ploaie în luna lui Marte*)

Notă:

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu, de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *tema și viziunea despre lume* dintr-un *text dramatic* studiat, aparținând epocii contemporane.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- Prezentarea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului dramatic într-o epocă sau într-un curent/cultural;
- Prezentarea temei, ilustrând prin referire la două secvențe/scene din opera dramatică aleasă;
- Analiza a două elemente de structură, compoziție sau limbaj din textul dramatic, semnificative pentru reliefarea temei și a viziunii despre lume (de exemplu: incipit, final, indicații scenice, limbajul personajelor, structura operei, conflict etc.).

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.